

LEFAPHA LA THUTO LA GAUTENG

HLAHLOBO YA MAKGAOLAKGANG

**SESOTHO PUO YA LAPENG
BOEMO BO PHAHAMENG
(Pampiri ya Boraro)**

NAKO: dihora tse 2½

MATSHWAO: 120

DITAELO:

- Pampiri ena e na le dikarolo tse tharo, e leng A, B le C.
 - Karolo e nngwe le e nngwe e na le ditaello tsa yona mme mohlahlobuwa o kotjwa ho badisisa ditaello tseo ka kelohloko.
 - Ho karolo C, kgetha buka e le NNGWE mme o arabe potso e le NNGWE feela.
 - Nomora mosebetsi ka nepo.
 - Ngola ka makgethe mme o sebedise mongolo o bonahalang.
-
-

KAROLO YA A

MEQOQO

POTSO 1

Kgetha sehlooho se le SENG kapa setshwantsho ho tseo o di filweng, mme o ngole moqoqo o ka bang bolelele ba maqephe a MABEDI. Ha o kgetha setshwantsho o se fe sehlooho.

- 1.1 Mahlomola a Tsunami.
- 1.2 Dikotsi tsa mebileng di bolaya batho ba bangata haholo nakong ya paseka le keresemese. Qoqa ka moo re ka qobang dikotsi tsena mebileng ya rona.
- 1.3 Ha o tshaba o tshabe sekwalekwale.
- 1.4 Ngola moqoqo oo ho ona o leng setlabotjha sekolong se phahameng. O qale jwalo ka ha eka ke Mantaha hoseng lepatlelong la ditsebiso le thapelo.
- 1.5 Moaparo o a bua. Na ho jwalo? Tebisa maikutlo a hao sehloohong sena.

- 1.6 Hlahlobisa setshwantsho se latelang ka hloko ebe o ngola moqoqo ka seo o nahanang hore setshwantsho se bua ka sona. Kamano pakeng tsa setshwantsho le moqoqo e totobale.

Setshwantsho se tswa ho City Pres 2005

MATSHWAO A KAROLO YA A: [40]

KAROLO YA B

DITEMA

POTSO 2

Kgetha lengolo le le LENG ho a latelang. Bolele ba lona e be leqephe le le LENG.

- 2.1 Ngolla letona la naha la thuto **lengolo** leo ho lona o tletlebang ka maemo a theohileng a thuto.

KAPA

- 2.2 Ngolla malomao **lengolo** leo ho lona o mo tsebisang ka kotsi ya kolo e le hlahetseng le metswalle ya hao.

[20]

POTSO 3

Kgetha tema e le NNGWE ho tse latelang. Bolelele bo se fete leqephe le le LENG.

- 3.1 Ngola **tsebis**o e yang lekgotleng le emetseng barutwana ba sekolo sa hao moo o ba memelang kopanong e potlakileng. O se le bale lenanetaba la hao.
- 3.2 O mongodi wa sehlopha sa bolo ya maoto sa Ditshitshidi. Ngolla batshehetsi ba sehlopha sa heno **memorantamo** o ba tsebisang ka diphetoho tse tlang ho ba teng ho tloha kgweding e tlang.

- 3.3 O mosuwetsana sekolong se phahameng sa Roleleyathunya. O ne o tsamaile le sehlopha sa bana ba sekolo ho ya serapeng sa diphoofole tse hlaha, empa ka bomadimabe bana ba babedi ba tswa dikotsi tse mpe. Fana ka **pehelo** ho batswadi ba bana bana le ho lekgotla la sekolo. [20]

POTSO 4

Boela o kgethe e le NNGWE ho tse latelang. Bolele bo se fete leqephe le le LENG.

- 4.1 Ngolla mookamedi wa hao **e-mail** moo o mo tsebisang ka boshodu bo jeleng setsi mosebetsing.
- 4.2 Ngola **boitsebiso (cv)** boo o tla bo romela le kopo ya hao ya mosebetsi. Ngola tse latelang:

- Bowena
- Mangolo a thuto.
- Boiphihlelo mosebetsing.

[10]

MATSHWAO KAROLO YA B: [50]

KAROLO YA C

DITSHOMO LE TSA SETSO

POTSO 5

Bokgeleke ba Basotho – R.M. Moeketsi

- 5.1 Bala temana e latelang o nto araba dipotso.

Qotso A

Tshomo ke mofuta wa taba o tshwanang haholo le pale. Ditaba tsa teng di atisa ho ba tsa nnete, tse etsahetseng kgalekgale setjhabeng seo di qoqwang ho sona, mme ba di phetang ba a di kgolwa. Ke ditaba tse mabapi le bodumedi, boloi, bongaka, jwalojwalo. Tse ding ke mehlolo, ha tse ding di hlalosa tshimoloho ya lefatshe, bophelo kapa lefu, mme tse ding tsona di bontsha matla a bomodimo.

- 5.1.1 Fana ka mofuta ya ditshomo le mohlala tshomong ka nngwe. (10)
- 5.1.2 Hobaneng ditshomo di phetwa bosiu? (2)
- 5.1.3 Ha o di pheta motshehare teng ho ye ho etswe jwang? Hlalosa ka botlalo. (2)
- 5.1.4 A ko fane ka sebopeho sa tshomo. (3)

- 5.1.5 Fana ka mesebetsi e MERARO ya diboko. (6)
- 5.1.6 Bohlokwa ba seboko ho Mosotho bo bonahala ka hore ho be le papadi e tlwaetsang bana ho tseba dithothokiso tsa seboko sa bona. Papadi ee e bitswang? (2)
- 5.1.7 A ko fane ka moralo wa papadi e ho 5.1.6. (5)
- [30]**

KAPA

- 5.2 Araba dipotso tse latelang ka ho fana ka dintlha feela potsong ka nngwe.
- 5.2.1 Meketeng ya Basotho ho ne ho ithabiswa ka metjeko, dipapadi le dipina tse tsamaelanang. Hlalosa papadi ya lesokwana ka mela e leshome. (10)
- 5.2.2 Qoqa ka matshwao le melemo ya maele o be o fane ka mohlala ho tiisa karabo ya hao. (12)
- 5.2.3 Maele a Sesotho a mangatangata, mme a fapane. Le ha ho le jwalo sebopelo sa ona ha se fetohle tshebedisong ya ona. Fana ka mehlala e mene ya sebopelo sa maele. (8)
- [30]**

POTSO 6

Pelong ya ka – S.M. Mofokeng

- 6.1 Bala qotso o nto araba dipotso

Ha re utlwane, ngwaneso. Ha ke re ke ne ke rapela ka hlahlobong ha se hore kene ke kopa hore ke tsebiswe tseo ke sa ithutang tsona. Tjhee, tseo ke sa di tsebeng e ne e le phoso ya ka, hobane ke sa sebedisa mpho eo ke e filweng ke Mmopi e leng boko ba ka, le sona sebaka sa ho ba sekobng. Tjhee, ke ne ke kopa matla a ho hlola letswalo le ka ho nna, matla a ho tseba ho sebedisa tsohle tseo ke ithutileng tsona ke ne ke kopa ho Mmopi o mphe matla a ho kwala sekgeo sa bofokodi se hlahileng moyeng wa ka mme ka nnete e ne e ye ere ha ke qeta ke utlwa kgotso e kgutlela ka pelong ya ka, ho thothomela ho fela, ke boela ke nahana hape jwalo ka mehla. Mme hoo ke ntho e kgolo hlahlobong. Ba bangata ha kaakang ba feilang hobane ba tshohile, ba thothomela, ba sa nahane.

- 6.1.1 Sekgeo sa bofokodi seo ho buuwang ka sona ke sefe? (1)
- 6.1.2 Lebaka le etsang hore motho ya ka hlahlobong a rapele ke lefe? (2)
- 6.1.3 Na ke nepo hore motho ya tsietsing a rapele ka nako eo? Hlalosa hakgutshwane. (4)

- 6.1.4 Mosebetsi wa boko boo Mmopi a re fileng bona ke ofe? (1)
- 6.1.5 Mopheti o re ntho e kgolo hlahlobong ke efe? Hlalosa ka botlalo. (6)
- 6.1.6 Sera se seholo sa motho ya ngolang hlahlobo ke sefe? Hobaneng? (2)
- 6.1.7 Moqoqong ona ho thwe hlahlobo ke ntwā ya nnete. Hobaneng ho buuwa jwalo? (2)
- 6.1.8 Ntho e ngongorehisang motho ya sa tswa ngola hlahlobo, ha dikolo di se di kwetswe, ke efe? (2)
- 6.1.9 Hlahlobo e kgolo eo motho a tobaneng le yona bophelong ke efe? Hlalosa ka dintlha tse PEDI. (5)
- 6.1.10 Ho na le puo e reng: **Thapelo e ka nqane ho lebitla ha e na thuso.** Hoo ho bolelang. A ko hlalose ka botlalo o ikamahantse le qotso e ka hodimo. (5)

[30]

KAPA

6.2 Bala temana e latelang o nto araba dipotso.

Le a hola. Dilemo di a feta. Le feta dihlopha tsa bna. Ba bang ba nyamela, ba falla ba leba metseng e meng. Le ntse le ithuta le tswela pele. Ha le hlokomele hore ha le sa le masea, hore le ntse le hola. Le feta sehlopha sa botshelela mme le lokela ho tswa sekolonyaneng sa lona, sekolonyaneng sena seo le se tsebileng nako e telele ha kana, sekolonyana sena seo ho sona le tsebileng thabo le nyakallo ya thuto, e, le mathata a yona; sekolonyana sena se le tsebisitseng banna bana ba Modimo ba le rutileng dintho tse ngata, bao kajeno le ba tlohelang hona mona.

- 6.2.1 Fana ka mefuta e mene ya setswalle e hlahellang moqoqong ona o be o hlahise hore setswalle sena se ama motho jwang. Ngola o tlatse leqephe. (20)
- 6.2.2 Qoqa ka dintle le dimpe tsa lenyalo tse hlahisitsweng ke mongodi moqoqong wa **Lenyalo**. (10)

MATSAWAO A KAROLO YA C: [30]

MATSHWAO KAOFELA: 120